

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Eliška Dlouhá
Téma práce:	Mravnostní kriminalita a její prevence
Rozsah práce	48 stran
Datum odevzdání práce:	5.9.2022
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka si za téma své práce zvolila problematiku na straně jedné nepochybně atraktivní, ale na straně druhé poměrně náročnou. S ohledem na současné diskuse odborné i laické veřejnosti nad zvýšením ochrany žen a dětí proti násilí, zejména nad změnou úpravy konstrukce trestného činu znásilnění v souladu s doporučeními Úmluvy Rady Evropy o prevenci a boji proti násilí na ženách (Istanbulská úmluva) se jedná o problematiku nesporně aktuální. Její zpracování se proto jeví určitě jako potřebné a žádoucí.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika mravnostní kriminality a její prevence je přiměřeně náročná na zpracování pramenného materiálu, protože kromě studia úžeji orientovaných zdrojů nezřídka vyžaduje pečlivou excerpci z obecněji orientovaných prací. Náročná je ovšem i na vlastní zpracování, protože pro zdárné zpracování tématu je potřebné a nezbytné rovněž velmi dobré zvládnutí základů trestní odpovědnosti a základů kriminologie a viktimologie. Metoda kritické analýzy a následné syntézy, která byla v práci použita, odpovídá předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomantka se nejprve věnuje vymezení výchozích pojmů. Na to navazuje rozbor institutu pachatele a oběti trestného činu, a to z hlediska trestněprávního i kriminologického, resp. viktimologického. Jádrem práce je kritická analýza zákonných znaků skutkových podstat vybraných mravnostních trestných činů (znásilnění, sexuální nátlak, pohlavní zneužití a trestný čin výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií), a to včetně identifikace některých problémů stávající právní úpravy. Práci uzavírá úvahy o možnostech prevence kriminality, zejména kriminality mravnostní. Systematika členění práce je proto zcela logická, přehledná a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako zdařilou. Morálka a právo, jako dva svébytné normativní systémy, jsou vymezeny výstižně. Rovněž poměrně zdařile je charakterizován jejich vzájemný vztah, resp. jejich vzájemné ovlivňování, které je ovšem oboustranné. S diplomantkou lze souhlasit v tom, že v posledních letech se v mravnostní kriminalitě projevuje nový trend, záležející v tom, že pachatelé v rámci elektronické komunikace získávají kompromitující fotografie a videa, kterými pak své oběti vydírají. Typologie, resp. různé klasifikace pachatelů a obětí jsou na podkladě zpracované odborné literatury charakterizovány dostatečně instruktivně. Kladem je snaha diplomantky obecné výklady rozšířit o užší zaměření na problematiku pachatelů a obětí mravnostní kriminality. Exkurz do problematiky sexuálních deviací a jejich léčení je poněkud nesystémový, ale rozhodně je zajímavý, osvěžením výkladu. Rozbor zákonných znaků vybraných skutkových podstat mravnostních trestných činů (znásilnění, sexuální nátlak, pohlavní zneužití a trestný čin výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií) sice nikterak výrazně nepřekračuje základní poznatky, ale je zpracován na podkladě odborné literatury a zčásti i judikatury velmi pečlivě a svědomitě. To, co je však na této partii třeba vyzdvihnout, je snaha diplomantky soustředit se na problémy stávající právní úpravy, konfrontovat názory na tyto problémy a zaujmout k nim vlastní stanovisko a navrhnout možná řešení (náhrada znaku „násilí“ znakem „bez souhlasu“ u trestného činu znásilnění; disproporce trestních sazeb u sexuálního nátlaku a u vydírání spáchaného více osobami;

problematika malého věkového rozdílu mezi osobami u trestného činu pohlavního zneužití; problematika virtuální dětské pornografie aj.). Práci uzavírá kapitola věnovaná prevenci mravnostní kriminality. Nejprve se diplomantka věnuje obecným prevenčním aktivitám a poté se soustřeďuje na prevenci kriminality mravnostní, zvláště znásilnění. Kladně třeba hodnotit, že kromě aktivit standardně uváděných v odborné literatuře zde uvádí i aktivity, jež jsou výsledkem jejích vlastních úvah, tj. kromě potřeby účinné léčby deviací klade důraz na sexuální výchovu a na omezení zneužívání alkoholu a drog.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako velmi zdařilou. Diplomantka prokázala skutečně velmi dobrou orientaci ve zkoumané problematice a do patřičné hloubky se seznámila s právní úpravou, jakož i s relevantní odbornou literaturou,. S prameny pracuje samostatně a efektivně. Práce je zpracována pečlivě a svědomitě. Vyzdvihnout třeba zejména schopnost diplomantky zaujímat kritický přístup a formulovat vlastní myšlenky, názory a stanoviska. Vnější úprava práce velmi pěkná, jazykové zpracování práce a vyjadřování mají příkladnou úroveň.

Závěr: předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce určitě splňuje požadavky na ni kladené a je rozhodně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn velmi dobře.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Kritická analýza názorů prezentovaných v odborné literatuře a formulování vlastních názorů prokazují samostatný a tvůrčí přístup.
Logická stavba práce	Práce má zcela logickou strukturu, počínaje kriminologickým rozbořem, přes analýzu trestněprávního merita práce až po formulování preventivních aktivit.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné využití poznatků z literárních a dalších pramenů. Zčásti jsou zastoupeny i zahraniční zdroje. Veškeré zdroje, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován velmi dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování mají velmi dobrou úroveň.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Jak se vyvíjela právní úprava trestnosti pohlavních styků mezi osobami stejného pohlaví?

V Praze dne 10.9.2022

 JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
 oponent diplomové práce